

ปัจจัยสาเหตุของการฝากครรภ์ครั้งแรกล่าช้าของ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในชุมชน

ทิพย์วรรณ โพธิ์ตา พย.ม.*
รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ PhD**
พรนภา หอมสินธุ์ PhD***

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบย้อนหลัง case-control study มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสาเหตุของการฝากครรภ์ครั้งแรกล่าช้าของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นในชุมชน การศึกษาที่ใช้ทฤษฎีอิทธิพลสามองค์ประกอบเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ หญิงตั้งครรภ์ที่อายุน้อยกว่า 20 ปีที่มารับบริการฝากครรภ์ในพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 220 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มศึกษา คือ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์หลังอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ จำนวน 110 ราย และกลุ่มเปรียบเทียบ คือ หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์ภายในอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ จำนวน 110 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความตั้งใจการตั้งครรภ์ แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการมาฝากครรภ์ แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการฝากครรภ์ แบบวัดเจตคติต่อการตั้งครรภ์และการฝากครรภ์ และแบบสอบถามการยอมรับการตั้งครรภ์ของคู่สมรส/คูรักร ครอบครัวย และชุมชน โดยมีค่าความเที่ยง Cronbach's alpha อยู่ระหว่าง 0.70-0.97 และแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ มีค่าคูเดอร์-ริชาร์ดสัน-20 เท่ากับ .81 วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาและ Binary Logistic Regression ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสาเหตุของการมาฝากครรภ์ครั้งแรกล่าช้าของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้แก่ การรับรู้ความสามารถในการฝากครรภ์ ($OR_{adj} = 9.15, 95\% CI = 3.02-27.72$) ความรู้เกี่ยวกับการฝากครรภ์ ($OR_{adj} = 11.81, 95\% CI = 4.16-33.50$) เจตคติต่อการตั้งครรภ์และการฝากครรภ์ ($OR_{adj} = 4.54, 95\% CI = 1.51-13.63$) การยอมรับการตั้งครรภ์จากครอบครัว ($OR_{adj} = 15.37, 95\% CI = 5.27-44.80$) และการยอมรับการตั้งครรภ์จากชุมชน ($OR_{adj} = 18.00, 95\% CI = 5.12-63.27$) ดังนั้น ในการจูงใจให้หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นมาฝากครรภ์ภายใน 12 สัปดาห์แรกที่ตั้งครรภ์ พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนควรมีการดำเนินงานเชิงรุก โดยเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการฝากครรภ์ทั้งแก่ตัวหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น ครอบครัว และชุมชน

คำสำคัญ: การฝากครรภ์ครั้งแรกล่าช้า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น

*นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

**ผู้รับผิดชอบหลัก: รองศาสตราจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***รองศาสตราจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Determinants of Late Start of Antenatal Care among Pregnant Teenager in Community

Tippawan Pota M.N.S.*

Rungrat Srisuriyawet PhD**

Pomnapa Homsin PhD***

Abstract

A case-control study was designed to address the purpose of the study: to identify determinants of late start of antenatal care among pregnant teenagers who living in community. Theory of Triadic Influence was used as a theoretical framework. Participants consisted of 220 pregnant adolescents aged less than 20 years old having first ANC visit within the first 12 weeks of gestation in Nakornprathom province. The subjects were divided into two groups. There were 110 of case group who received antenatal care after 12 weeks of gestation and there were 110 of control group who received antenatal care services during 12 weeks of gestation. The research instrument included the following questionnaires: personal information, Intention of Pregnancy, Perceived Self-efficacy for ANC, Knowledge of ANC, Attitude toward Pregnancy and ANC, and Approval of Partner, Family and Community, with acceptable Cronbach's alpha coefficients were between 0.70-0.97. Scale of ANC Knowledge with Kruder-Richardson -20 was 0.81. Binary Logistic Regression at 95% confidence level was used for data analysis.

The results revealed that the significant determinants of late start of antenatal care at 95 % confident interval were perceived self-efficacy for ANC ($OR_{adj} = 9.15$, 95% CI = 3.02-27.72) , knowledge of ANC ($OR_{adj} = 11.81$, 95%CI= 11.81, 95% CI = 4.16 - 33.50) , attitude toward pregnancy and ANC ($OR_{adj} = 4.54$, 95% CI = 1.51–13.63), approval of family ($OR_{adj} = 15.37$, 95% CI = 5.27-44.80) , and community approval ($OR_{adj} = 18.00$, 95%CI= 5.12-63.27). The results show that community nursing practitioners should be proactive: focusing accurate information and awareness of early antenatal care among adolescents, family and community.

Keywords: Late start of antenatal care, adolescents

*Student in Master of Nursing Science Program in Community Nursing Practice, Faculty of Nursing, Burapha University, and Registered Nurse at Huymontong Health Promotion Hospital, Nakornprathom province

**Corresponding author: Associate Professor, Faculty of Nursing, Burapha University

***Associate Professor, Faculty of Nursing, Burapha University